

“Хајдук Станко”, Јанко Веселиновић

Пажљиво прочитајте кратку анализу романа *Хајдук Станко*.

“Хајдук Станко” историјски је роман подељен на три дела: Одметник, Осветник, Бесмртник. Главни јунак овог романа је Станко Алексић. Станко Алексић стваран је лик, узет из народа, али га је Веселиновић прилагодио потребама свога романа, тако да заправо нема пуно везе с оним стварним Станком.

Тема романа је живот хајдука Станка и живот српског народа за време турске власти. Прича романа почиње описом мачванске равнице и идиле на селу. То је типичан моменат за период романтизма у ком се велича лепота села и живота у њему. Писац нас упознаје с местом Црна Бара и њеним живљем. Јанко Веселиновић приказао је слику једног српског села, његов менталитет и навике.

Роман прати пут хајдука Станка у његовој борби за своју част и љубав. На том путу догађају се издаје, убиства, клевете, клетве, мегдани, али и велика љубав вредна свега.

На једној страни су Хајдук Станко, Дева и Суреп, добри и храбри јунаци без иједне мане (иако кроз цео роман видимо да је главни јунак био немилосрдан и пун беса), а на другој страни Лазар, Маринко и Крушко, оличење зла. Хајдук Станко је осветољубив и пун мржње, а те његове лоше карактеристике писац оправдава његовом искреном и великом љубави према Јелици и његовој отаџбини .

Такође, дата је и слика српског народа у борби против Турака. Борбу против Турака Веселиновић веома сликовито описује. Каже како чете ничу из земље, а прва пушка пукла је у Шумадији; Мачвани су се борили као лавови, а Босна је губила најваљаније своје синове у борбама. Чак помиње и Косово: “Сад треба светити проливену крв од Косова”.

Одговорите на следећа питања.

- а) Ко је написао роман „Хајдук Станко“ и којем типу романа он припада?
- б) Ко је главни лик и шта сазнајемо о њему на основу прочитане анализе?
- в) Шта је тема романа?